

ÇOCUK İNSANDIR

1

Hamdele-salvele.

“Çocuk insandır” sözü ilk bakıldığında “Ne olacaktı ki zaten, elbette insandır” şeklinde bir tepkinin nedeni olabilir. Biz “Çocuk insandır” derken çocuk konusunda annesinin, babasının ve eğitiminden mesul olanların neyi görmeleri gerektiğine işaret etmek istiyoruz.

Çocuk insandır, sözünün dışladığı ilk mesaj veya bundan alınması gereken ilk ders; çocuk annesinin, babasının ürünü değildir. Allah’ın yeryüzünde yarattığı bir insandır. Anne-babasının mülkü gibi görülmesi ilk yanlıştır. Biz çocuklarımızı malımız, bizim ürünümüz gibi gördüğümüz sürece insan yetiştiremiyoruz demektir. Bize ait bir ürün geliştiriyoruzdur. Bunun insanı sürükleyeceği, anneye, babaya neden olacağı sıkıntı da yarınlara için hazırlanmış çocuklar değil, biz yaşlanınca yanımızda bulunması için hazırlanmış çocukların anneleri, babaları olmamız demektir. Bundan tövbe etmemiz gerek. Artık bunu bırakmalıyız.

Biz o çocuğu doğurmak için seçilmiş olabiliriz. Rabbimiz dünyaya göndermek istediği bir çocuk için baba olarak, anne olarak bizi takdir buyurmuş olabilir. Buna sadece şükrederiz, hamd eder, kıymetini bilmeye çalışırız. Ama “Biz çocuk yapmayı düşündük, yaptık, hem erkek istemiştik erkek oldu, üstelik daha ana rahminde iken de cinsiyetini sormuştuk, doktor söylemişti, daha doğmadan donunu da biçtik, tıraşını da yaptık...” diye “ettik, yaptık...” diyoruz ya bu sözler gayretullaha dokunuyor. Kendi eceline ait hiçbir bilgin yok, çocuğa ecel takdir ediyorsun. Bu sözler melekleri incitiyor. Onun için de çalıp çırpanların, esnaf olup hile yapanların daha sonra o maldan hayır görmedikleri gibi evlatlarımızın hayrını görmeme belası ile baş başa kaldık.

Çocuklarımızı insanlığın, ümmetimizin müminleri olarak görmeye mecburuz. “Tamam gördük, bundan sonra böyle olsun” demeyi kastetmiyorum herhâlde. Çocuğu ümmetimin, insanlığın bir ferdi olarak görmek onu oturttuğum sofrada eline verdiğim kaşıқта bile hissedilir bir duygu olmalıdır.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bizim örneğimizdir, Peygamber’imizdir. O da çocuk büyüttü. Kendi çocuklarını büyüttü, etrafındakilerin çocuklarını büyüttü. Kâinata, âlemlere rahmet olarak gelmiş bir peygamberdi. Onun sulbünden gelen Hasan’ı, Hüseyin’i büyüttü. Birilerinin Mekke’ye köle olarak getirdiği zencilerin daha sonra doğmuş çocuklarını öbür dizine oturtup büyüttü. Çok çocuk büyüttü. Hiçbir tanesine “Şöyle yapacağım” demedi, “Allah’ın emanetidir” dedi.

Değerli kardeşlerim,

“Doğan çocuk insandır” sözümüzün arkasında durduysak eğer, ilk önümüze çıkan şey; biz çocuk fabrikasının şefi değiliz. Allah insanı yaratıyor. Beni takdir buyurup baba olmak, anne olmakla şereflendirdi, ben secdeye kapandım. Birinci konu bu olmalıdır.

İkincisi, çocuğu okula gidip imtihanlarda puan aldığında, filan kaliteli okulu kazandığında, bir de çok iyi bir üniversiteye girdiğinde, şöyle güzel de bir düğün yaptığımızda adam yerine koyuyoruz ya; bunu bir yaşındayken de yapabildiğimiz zaman anne ve babayız demektir. Bu yavrum henüz bezini kirletiyor, üç aylık, “Ama ben bu dünyada olmasam da bu çocuk, bu topraklarda ‘Allahuekber!’ diyecek” diye o çocuğa üç aylık bezinde kiri bulunduğu gün bile büyük adam olduğu günün ağırlığı ile muamele edenler, o çocuğu öyle görmek bu dünyada nasip olmasa bile, kıyamet günü o mantığın adamları olarak dirilirler.

Mürüvvet midir, muruet midir; görecekleri şeyi mahşerde görürler. Üç günlük dünyada görüp teselli bulmakla oyalanmazlar. Ümmet-i Muhammed terbiyesi görmüş anne ve baba böyle bir anne babadır.

Allah'a güvenen, Allah'ın vaadi ile yol alan anne-baba bu anne-babadır. Bunun için biz, iyi çocuk sevdamında değiliz. İyi çocuk istemem. Ahlaklı çocuk merakım da yok. Dindar çocuk da istemiyorum. Bizim sevdamız, iyi değil, iyileştiren çocuktur. Çünkü biz ümmet-i Muhammed'iz, aleyhissalatu vesselam. Çocuklarımız alkol kullanmasın, namaz kılsın, sakal bıraksın diye değildir. İnsanlığın son umut gemisi Muhammed aleyhisselamın ümmetidir. Bizim çocuklarımızın her biri, insanlığın kurtarıcı umududur. Biz, iyileştirmek için bizim çocuklarımızı yetiştiririz. Dindar olmaları için değil, Allah'ın dinine hâkim kılmaları için çocuk doğuruyoruz, büyütüyoruz. Kötü olmasınlar değil, kötülüğü engellesinler diye çocuk büyütüyoruz.

Başlarken "Daha çok iyi bir çocuk" dersin iyilik de senin için hayal olur zaten. Kalite, ümmet-i Muhammed kalitesi olmalıdır. Umut da ümmet-i Muhammed umudu olmalıdır. Sıradan doğurup büyütme, her ümmette -İsrailoğulları'nda bile- vardı ama bu ümmetin farkı on yedi yaşındayken bir kölenin çocuğunu ümmet-i Muhammed'in başına geçirme farkıdır.

Biz ümmet-i Muhammed'iz. Ana-baba olduğumuz zaman, iman ettiğimiz Peygamber'imizin kalitesinde ana-baba oluruz. "Yavrum" dediğimiz zaman, o yavrum dediğimiz şey ümmetimizin umudu olacak diye heyecanlanırsınız. Bu fark imanımızdan kaynaklanıyor. Bu fark bize şeriat getiren, ahlak öğreten Peygamber aleyhisselamın farkıdır.

Bizim çocuklarımız insan olarak doğarlar, insanlığın umudu olarak yaşarlar. Her anne, her baba, -bu dünya bir gün böyle bir afet görürse- "Hiç kimse secde etmiyor olsa da benim çocuğum secdeyi ayakta tutan son umut olacak" diye dua ile çocuğunu büyütür.

Biz farklıyız. Bunun için bizim çocuklarımız insandırlar ama aynı zamanda insanlığın umududurlar. Bir yaşında da yirmi yaşında da o umutla yaşarız. Bir anne, çocuğunu temizlerken "Ne kadar da kirlettin, sana şunu yeme dememiş miydim, bak nasıl oldu şimdi, bir de misafirliğe gideceğiz!" demez. "Ben her gün seni yüz defa temizleyeyim, sen yeter ki insanlığı temizleyecek bir umut olarak büyü yavrum" der. Bu ana umut yüklüdür. Dünyada bulamıyor olsa bile karşılığını Allah'tan bulacak ya.

"Kim Mehdi olarak gelecek, bu ümmetin kurtarıcısı olacak?" diye beklemek sıradandır, herkesin işi olabilir. Bizim çocuğumuz ise adı Mehdi olmasa bile, Mehdilik yapacak bir çocuk olsun diye büyüttüğümüz insanımızdır. Çünkü Rabbim, Âdem'in çocuklarını, insanı mükerrem kıldığını söylüyor. **وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ** "Âdem'in çocukları mükerrem yapıldı" diyor. Yirmi yaşından sonra mı mükerrem oluyor Âdem'in çocuğu? Evlendikten, iş kurduktan sonra mı değerli insan? Böyle mi istiyor Kur'an?

Buluğ çağına ersin, günah bataklıklarına batsın, işe güce karışsın, alavere dalavere yapsın, bıyıkları büyüdüğü, üniversite mezunu da olduğu, işi de olduğu için efendi hazretleri olsun o zaman. 'Beyefendi' olsun. Niye bu çocuk melekler kadar temiz olduğu beş yaşında, altı yaşında efendi rolü görmüyor? Çocuk henüz buluğuna gelmeden, asıl o zaman olduğu gibi insan. Faize karışmamış, bürokrasi kirletmemiş, tertemiz. Hayır, çocuklarımız ilk soluklarını aldıkları andan itibaren insandırlar. Ana rahminde de hatta insandırlar. Elli yaşında bir insanın Âdem'in çocuğu olmaktan kaynaklanan hangi ağırlığı ve büyüklüğü varsa üç yaşındaki çocuk da odur. On üç yaşında çocuk da odur. Sadece bezine kirletiyor diye bir çocuğu biz adamdan saymama yapamayız. Benim Peygamber'im sallallahu aleyhi ve sellem böyle çocuk yetiştirdi.

Aziz kardeşlerim,

Bugün ümmet-i Muhammed olarak binlerce kere muhtaç olduğumuz insanlık, Müslümanlık olarak geri dönüp Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi bir kere daha izlememiz gereken müthiş

örneklere sahibiz biz. Ama çocuk yetiştirmede özellikle dikkat etmemiz gereken bir ayrıntı var: Bir hoca efendi, bir psikolog veya pedagoğ; çocuk yetiştirmekle ilgili kurallardan söz ederken “çocuğu şu okula götür, şunu yap, şu ayrıntılara dikkat et” diye tavsiyeler dinliyoruz. “Anne-baba olarak çocukların yanında kavga etmeyin, tartışmayın; çocukların uzağına gidin” diyorlar, diyoruz.

Bugün Kur’an-ı Kerim’den bir ayeti bütün anne ve babaların önüne koymak istiyorum. On yaşındaki yeğenlerime de bu ayeti okuyorum çünkü onlar on sene sonra anne ve baba adayı olacaklar. Hani evlenince “Ne mehir isteyeceğim-vereceğim” diye hesap ediyoruz ya; “Düğünüm nerede yapılır” diye hesap ediyoruz ya; fol yok, yumurta yok, çocuk yok, bir şey yokken çocuğunun adını araştırmaya başlıyor ya kadınlar, çocuğun doğmasına sekiz ay yirmi gün varken beşiğini ve ayakkabısını alıyorlar ya. Yani yatırım yapıyoruz ya çocuğa, demek istiyorum...

Ahkaf suresinin on beşinci ayetine dönelim. Yatırımdan söz ediyor Allah Teâlâ. Kur’an’ımız, belagat kitabıdır; incelikler kitabıdır. Dışardan yüksek sesle okunduğunda da çok şey anlaşılır Kur’an’dan, elini şakağına götürüp, derin düşüncelerle dinlendiğinde de.

Allah Teâlâ, Ahkaf suresinin on beşinci ayetinde çocuklara; anne-babalarına itaat etmelerini, onların kıymetini bilmeleri gerektiğini emrediyor. Anne-baba hakkıyla ilgili en mühim ayetlerden birisidir bu.

Bu arada hepimizin bugün anne-baba olmak ne olmaktır, nasıl olmaktır, sorularının cevabını; iyi çocukların, ümmet-i Muhammed kalitesinde yetiştireceğimiz çocukların nasıl yetiştirileceğini ve buna nereden başlanması gerektiğini de bu ayet-i celile önümüze koyuyor.

Allah Teâlâ, anne ve babasına karşı dualar eden bir mümini tasvir ediyor:

“Der ki o mümin: ‘Rabbim! Hem bana hem anne babama yapmış olduğun iyiliklerin şükürünü yapmayı bana nasip et.’”

Demek ki müminin, onu doğuran anne ve babasının kıymetini bilmesi gerekiyor, onları nimet olarak görmesi gerekiyor. Bunun için de Rabbine şükretmesi lazım. Bu şükür için de dua etmesi lazım, ayetten bu çıkıyor. Ama bakın ayet nasıl devam ediyor:

“Ey Rabbim! Razi olacağın işler yapmayı da bana nasip et.”

“Çocuklarımı da iyi insanlar yap ya Rabbi.”

Üç şey var burada.

Bir: “Ben, kulun olarak annemin-babamın ve benim üzerimizdeki nimetlerini görüyorum Rabbim, şükretmeyi de bana nasip et.”

İki: “Razi olacağın işler yapmayı bana nasip et.”

Üç: “Zürriyetimi, çocuklarımı iyi insanlar yap ya Rabbi.” Burada görünürde üç şey var. Görmezden gelinen ya da bugün pedagojisinde, psikolojisinde, sosyolojisinde zikredilmeyen ama zikredilmesi gereken, muhasebe yaparken ve özellikle aile içi sorunlarımızı konuşurken Kur’an’ımız önümüze bir destan koyuyor.

Bütün anneler ve babalar bu ayet-i celileyi yüzlerce kere tefekkür etmelidirler. Bakın demek ki Allah önce nimetin kıymetini bilen kul istiyor; bir. İki, önce sen Allah’ın razı olduğu adam ol, sonra Allah senin zürriyetine hayır versin. Bu duayı Rabbimiz önümüze koyarken Kur’an nezaketi ile koyuyor. Kur’an: “Siz adam olun, biz çocuklarınızı adam ederiz” demiyor da “Nimet kıymeti bilin, kendiniz düzelin, çocuklarınız için dua etme hakkınız olsun” diyor.

Ayetin mealini bir daha okuyalım: “Rabbim, bana ve anne-babama verdiğin nimetlerin şükürünü yapmayı da nasip et. Bana razı olacağın amelleri yapmayı nasip et. Çocuklarımı da ıslah et ya Rabbi.” Demek ki bu sıralamanın; nimetin kıymetini bilen Müslüman olmak, önce kendini düzeltmek, sonra çocukların için dua etme hakkın şeklinde anlaşılması lazım.

Çocuğununkinden Önce Kendi Namazına Bak

Abdullah ibni Mübarek’e tâbiinden birisi gelmiş, çocuğundan şikâyet ediyor. Yaramazlık yaptığını söylüyor, derdi neyse anlatıyormuş. “Otur bakalım” demiş. “Bir anlat bakayım bu çocuğun nesi var, sıkıntı nereden kaynaklanıyor?” diye sormuş. Adam anlatırken “Filanca zamanda şöyle yapmıştı. Bastım bedduayı, yine düzelmedi” demiş. Abdullah ibni Mübarek, “Kalk git be adam! Bu çocuk kötüyse sen onu kötü ettin. Baba olarak beddua hakkı kullandın, çocuk da kötü oldu. Sıralama bilmiyorsun ki sen” demiş.

Biz müminler olarak sıralama bilmek zorundayız. Erkekti kızdı, kısaydı uzundu, şişmandı zayıftı, beyazdı siyahtı, gözleri iriydi ufaktı, burnu uzundu kısaydı, sarılıklı doğdu mavilikli doğdu, ebesi şöyle dedi böyle dedi, hastanede doğdu küvezde büyüdü... Hangi hâlde olursa olsun, “Ey Allah’ım! Sen verdin ya ne güzel verdin!” diyen anne baba olacağız; madde bir.

İki; çocuğunun namaz kılmasını istiyorsan, kendi namazına bak, çocuğunun Kur’an okumasını istiyorsan, kendi Kur’an okuyuşuna bak, çocuğunun kötü şey kullanmamasını istiyorsan kendin kullanmamaya bak, çocuğunun akraba kıymeti bilmesini istiyorsan sen bilip bilmediğine bak. Bunları nereden biliyorsun? Kur’an’dan biliyorsun çünkü Allah, Ahkaf suresinin on beşinci ayetinde çalışma metodumuzu gösteriyor. Nankör kullarının çocuklarını iyi etmeyeceğini buyuruyor. “Biz kız istiyorduk oğlan oldu, oğlan istiyorduk kız oldu” diyen battı. O, haramlardan tövbe eden biri gibi ömür boyunca istiğfar etmelidir. Allah verecek de sen beğenmeyeceksin, var mı böyle bir şey? “Biz istemiyorduk oldu.” Sen ne istemiyordun? Allah’ın yoluna barikat mı kuracaktın?

Mantık bir; her şeyden önce anneliği-babalığı Allah’ın nimetlerinden bir nimet olarak göreceğiz.

İki; kendimizi ıslah edeceğiz, salih amel yapan anne-babalar olacağız.

Üç; çocuklarımız için Rabbimizden bir şeyler isteyeceğiz. Bu sıralamaya göre biz yapalım, gerisini de Allah’a bırakalım.

Kardeşlerim,

“Her çocuk insandır” demek Allah katında her çocuğun ‘özel dosyası’ olması demektir. Her çocuğun ‘özel dosyası’ var. Gerçi biz nüfus dairelerinde aile kütüğümüz olmasına alıştık. İnsanların kurduğu nüfus dairelerinde aile kütüğü var. Allah’ın şeriatında, nizamında ise herkesin özel dosyası var. Her insan Allah’ın özel mahlûkudur. Bizim bunu anne-babalar olarak nasıl anlamamız gerekiyor? Her insan, Allah’ın yanında özel dosyası olan mahlûktur. Onun akli, yetenekleri, bedeni ve kabiliyetleri, her şeyi farklıdır. Allah annesine, babasına benzettiği bir mahlûk da yaratabilir ama bu anne-babası gibi olmak zorunda demek değildir. Biz anne-babalar olarak eğer “Her çocuk insandır” diye inanıyorsak her çocuğa özel muamele yapmamız gerekiyor. “Abisi çok iyiydi, bu çok kötü oldu” diyemeyiz. Abisi başka insan, bu çocuk başka insandır. Hele hele çocukları akrabalarından ya da komşulardan birinin çocuğuna benzetenin aklından şüphe edilir. Allah hiçbir insanın parmaklarındaki şifreyi bile öbür insana benzetmiyor, herkesten özel kulluk istiyor da biz nasıl çocuğu kuzenine benzetebiliriz? “O yedi yaşında şunu yapmıştı, bu hâlâ yapmadı” nasıl deriz? İki çocuklarda bile bunu bekleme hakkımız yoktur. Ortak beyinli insan olmaz. Ortak ahlaklı insan da olmaz. İnsanoğlunun ortak hiçbir şeyi yok. Sadece Allah hepimizin Allah’ıdır. Din hepimizin dinidir. Birey olarak yeteneklerimiz,

farklılıklarımız insan olduğumuz için olduğu gibi farklıdır. Anne-baba bunu kabul ederek rahat edecektir.

Annelerin, babaların, öğretmenlerin, vakıf veya sivil toplum örgütlerinde çocuk eğitimi ile ilgili görev alanların idrak etmeleri gereken sır budur. Biz insan doğurup büyütüyoruz. İnsan denen çocuğu okutuyoruz, yetiştirmeye çalışıyoruz. Her çocuk farklı, her insan özel, her çocuk insan olduğu için özeldir. “Benim çocuğum, ben doğurdum, ben büyütüyorum; zaten çok seviyorum.” O manada değil. Allah’ın özel kulu diye farklı görmek zorundayız.

Kardeşlerim,

Dikkatimizi çekecek bir örnek olsun diye İbni Ömer radiyallahu anhuma Medine’de bir ayrıntıya dikkat ediyor. Onu da bize Buharî ve Müslim’in rivayet ettiği bir hadiste anlatıyor. Hepimizin dikkat etmesi gereken hassas bir konudur. “Ben delikanlıydım, daha çok mescitte yatardım” diyor. Yani eve gitmezmiş. Mescitte yatıyor çünkü bekâr. “Bekârdım, delikanlıydım, mescitte yatardım ama bir şeye de üzülürdüm” diyor, “rahat uyuyamadığım için rüya göremezdim.” diyor. E görmezsen görme? Ama dert o değil.

“İnsanlar evlerinde rahat uyudukları için güzel güzel rüyalar görürlerdi. Sabah namazından sonra da Resûlullah aleyhissalatu vesselamın önünde otururlardı, gördükleri rüyaları anlatırlardı. O da onları dinlerdi.” Biri “Ben sana bir rüya anlatacağım ya Resûlallah!” deyince Efendimiz, “buyur” diyor, yarım dakika, bir dakika da olsa onunla yüz yüze oluyor. Adamın derdi bu. Yüz yüze kalacak, Efendimiz’e çok özel hatırasını anlatacak. “Gece şu rüyayı gördüm” diyene Efendimiz de “şöyledir, böyledir” diyecek, onu gönderecek. Adamın derdi o bir dakikalık özel muhabbet.

İbni Ömer radiyallahu anhuma diyor ki: “İstedim ki bir rüya da ben görsem de Peygamber aleyhisselamla baş başa bir kalsam.” Böyle çok temenni edince de o gece bir rüya görmüş. Ama rüyasını Efendimiz’e anlatmaya utanmış. Bir miktar da korkmuş. Rüyasında ölüyor, ölünce de melekler getiriyor, “Bunun eksikleri var, bunu almayın” diyorlar. Gitmiş, ablasına anlatmış. Ablası kim? Efendimiz’in hanımı Hafsa radiyallahu anha. Ablası da fırsatını bulup Efendimiz’e anlatmış. “O teheccüt kılsa bu rüyayı görmezdi” buyurmuş Efendimiz. Rüyanın özeti bu.

Şimdi herhangi bir hoca efendi bunu anlatırken gece namazına kalkmanın önemiyle ilgili anlatır. Ya da demek ki “Hocalar ve şeyhler de rüya tabiri yapabiliyor, bak Peygamber’imiz yapmış” diyerek anlatır. “Rüyada cennet-cehennem görürsen ne olur, demek ki ablaya da rüya anlatılabilirmiş, bundan bu da çıkıyor” denilebilir. Alimallah, Buharî ve Müslim’den bu hadis-i şerifi bunlar için okumadım.

Ey anneler ve babalar, başka bir şey dikkatimi çekiyor! Bu olay Medine’de oldu. Son sekiz senesinde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem altmıştan fazla cihat harekâtı yönetti. Devlet kuruyordu, fakir fukarayla ilgileniyordu, ailesi vardı. Cebrail aleyhisselam saatte bir mi, yarım saatte bir mi geliyor belli değil. Sürekli Kur’an iniyor, Kur’an’la meşgul. Yabancı devletlerin temsilcileri var, onlarla meşgul.

Anne ve baba, ey işi çok olan baba, çamaşırı çok olan anne, bir türlü temizliği bitiremeyen, koca evin yükünü taşıyan zavallı anne, bak Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem tek tek insanların rüyalarıyla bile ilgileniyor çünkü karşısındaki insan. Dertleriyle ilgilendi, dinleriyle ilgilendi, kavgalarıyla ilgilendi, ticaretleriyle ilgilendi, Kur’an öğretmekle ilgilendi, hanımlarıyla ilgilendi, bir de sabahleyin gece gördüğü rüyasını anlatmak için gelen yabancı insanlarla bile ilgilendi.

“Var mı rüya gören bugün?” diye sorduğu zamanlar olmuştu üstelik. Bu Peygamber’in ümmetiyiz sallallahu aleyhi ve sellem.

Her insan özeldir çünkü her insan Allah'ın kulu. Allah, her insan için şu kadar sayıda melek yaratıyor. Kimi günahlarını yazsın, kimi sevaplarını yazsın, kimi korumasını yapsın diye gönderiyor. Hiçbir çocuk, çocuk değildir; insandır. Hiçbir bebek, asla çamaşırı kirli bir insan değildir; mükerrem bir insandır.

Benim Peygamber'im -sallallahu aleyhi ve sellem- onca yoğun programına rağmen rüya dinlemeye vakit bulmuş.

Öğlede Uhud'a gideceksin, Hamza'nın şehit olduğu gün sabahleyin insanların rüyasını dinliyorsun. Bu babalık ve anneliğin, şu yeryüzünde Allah'ın yarattığı insanlar arasındaki en mükemmel örneğidir çünkü. "İnsan değerli" bu demektir. Böyle yaptı da Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, yirmi üç yıl sonra çoğu katil ve şarapçılardan, insanlığın efendilerini çıkardı. Yazın camiye göndererek değil evini camileştirerek. Hocaya salarak değil bizzat hocalık yaparak.

Diplomalı eğitimi devletin okuluna, dini de caminin hocasına sal, yaz aylarında çok trafik kazası oluyor sokaklarda diye de bir vakfa gitsin; mükemmel organizatör baba, organizatör anne ol sen! Biz organizatör anne-baba değiliz, mesul anne ve babalarız. Evet, organize yapmak gerektiğinde organize yapacağız ama bileceğiz ki hesap verecek olan benim, cami hocası değil. O, kendi çapının hesabını verecek. Kimsenin "Filan okula göndermişim" diye Allah'ın önünde bir özü yoktur. "Ben vakfa göndermişim"le değil. Doğurmamış mıydın? Doğurmuştun. Mesul sensin.

Kardeşlerim,

Şu, rüyasını Peygamber aleyhisselama anlatmaya özenen İbni Ömer radiyallahu anhüma bu özentiye niye kapıldı? Çünkü bir rüya anlatmak için Peygamber'le o kadar tatlı muhabbet ediyorlar ki adamlar, mübarek, yarınki savaş stratejisini konuşuyorlar zannedersin. Adamlar "Filan sureyi ezberledim, Yasin'i ezberledim, dinle ya Resûlallah!" der gibi gece gördükleri belki de eğri büğrü, hayalî şeyleri anlatıyorlar. Ne görecek ki rüyasında? "Yusuf aleyhisselamla çay içiyorduk" mu diyecek? İnsan ne görüyorsa rüyasında, o da onu görüyor işte. Mescitte yatarsan, sabaha kadar da meleklerin seni cehenneme götürdüğüne dair rüya görürsün. İbni Ömer de öyle gördü.

Sözü bırakalım, hiç konuşmaya gerek kalmayın, vicdanımız desin ki bize: "Şu samimiyetimiz, anne-baba olarak bu görüntümüz, melekler tarafından kaydediliyor mu? İşimizin en yoğun zamanında da çocuklarımızı dinleme ve anlama mücadelesi yapıyor muyuz? Yoksa hele hele eve yabancı misafir geldiği zaman nezaket perisi mi oluyoruz? Daha dün attığın şamar çocuğun yüzünderken "Canım yavrum, bir su getirir misin bize?" Maşallah, ne nazik konuşuyor çocukla! Misafir gidince onca vahşet tekrar devreye giriyor. Niye birbirimize politika yapma ihtiyacı hissediyoruz ki? İçimizde olmayan, doğal olmayan görüntüye çocuğu ikna etsek ne olur?

Gündüz Neyi Düşünürsen Gece Rüyan O Olur

Biz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi örnek almak zorundayız. "Yarından itibaren evde herkes gördüğü rüyayı saat altı-yedi arası anlatabilir, ben işe gitmeden dinleyeceğim" dememiz gerekmiyor. Ne bizim rüya tabiri yapacak hâlimiz var ne de çocuklarımızın oyuncaktan ve bilgisayardan başka görecekleri rüya. Hatta ben şimdiden anlarım onun göreceği rüyayı; yeni bilgisayar aldığına dair rüya görecek.

İbni Ömer'in Allah'tan başka derdi yoktu, rüyasında meleklerin onu cehenneme götürdüğünü gördü. Şimdiki ise ya bilgisayarın yeni bir versiyonunu isteyecek ya da cep telefonu; ne rüya görecek ki? Rüya mı bıraktık çocuklarımıza! Hayatı rüyalaştırdık, rüyaya gerek kalmadı. Şeriatımızı mı tanıttık ki İbni Ömer radiyallahu anhüma gibi gelecek, cennet ve cehennemle ilgili bir şey görecek de

biz de heyecanlanacağız... Ama bu, insanlığın efendisinin insan yetiştirme taktiklerinden biri; bunu çıkarmaya çalışıyorum. Rüya değil konumuz.

Aziz kardeşlerim,

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'den bir örnek daha zikretmek istiyorum. Bütün çocuk doğurmuş ve büyüten anne-babalara, sonra Müslümanlar'ın çocuklarını eğitmek, hafız yapmak için ve Kur'an öğretmek için önüne oturtan, Allah'ın adıyla besmeleyle iş yapmaya başlayan hoca efendilere, hoca hanımlara ve Kur'an kursunun altını üstüne getiren canavar çocukları okutanlara, evde komşuların illallah ettiği yaramazlıklar yapan hırçın çocukların anne ve babalarına, insan doğurup büyüten herkese bin dört yüz elli sene öncesinden, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden mesaj var. Bunu anlamak için de bir haftayı kutsamaya gerek yok kardeşlerim. Bütün yıl Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemindir. Konuşsun, dinleyelim; ashab-ı kiram hatıralarını anlatsın, Peygamber'imizi tanıyalım.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından Ebu Mahzure isimli çocuk, bir hatırasını naklediyor. Peygamber aleyhisselam Efendimiz Mekke'nin Fethi'nden sonra "Huneyn" denen bir vadiye geçmişti. Taif, yolu üzerinde müşriklerin yaşadığı bir yer, Kur'an-ı Kerim'de geçen savaşlardan birisidir bu. Huneyn'de ashab-ı kiramın ufak bir hatası veya gevşekliği yüzünden İslam bir darbe yedi. Sonra da elhamdülillah, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem o pozisyonu da topladı, bir sıkıntı olmadı.

Ebu Mahzure diyor ki: Mekke fethedilmiş, Taif'e doğru gidiliyor. Taif de büyük bir şehir, orası da fethedilecek, Huneyn ortada bir yer. Taif'te bir tür orta savaş yapılmış: "Biz beş on çocuk, bu nasıl bir ordu diye merak etik." Çünkü babası Müslüman olmuş ama çocuğun dinden, bir şeyden haberi yok. "Ordunun güzergâhını takip ettik. Gittik, o esnada birileri daha sonra ezan olduğunu anladığım bir şeyler okuyorlardı" diyor.

Huneyn Vadisi'nde ashab-ı kiram mola vermişler, namaz kılacaklar. Bu çocuklar da beş yüz metre öteden "Ne bağıyor bunlar?" diye bakıyorlar. Daha ezanı bilmiyorlar. Mekke fethedilmiş, babaları boyun bükmüş ama bunların dinden haberleri yok, yaramaz çocuklar. Bunlar da ellerini ağızlarına götürmüşler, Bilal'i taklit ediyorlar. Alay ediyorlar ezanla.

Kendisi diyor ki: "O ezan sesiyle alay etmeye başladık." Mesela; **حَى عَلَى الصَّلَاةِ** diyor müezzini, "vaa" diye sesler çıkarıyorlar, nasıl yapıyorlarsa artık. Bu sesler Efendimiz aleyhisselamın kulağına gitmiş.

Bakınız; Resûlullah aleyhisselatu vesselam sağ, Mekke'yi fethetmiş, Allah'ın yardımı ve zafer gelmiş, yeryüzünde İslam'dan başka hükümler yok o gün ve on tane çocuk toplanmışlar, ezan okuyanla alay ediyorlar. Olay Peygamber'in kulağına gidecek şekilde olmuş. Elinin tersiyle vurdun mu meşrikten mağribe fırlatılacak kadar cezayı gerektirecek bir iş yapıyor.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kulağına gidecek bir yerde İslam ordusunun müezzini ezan okuyor ve bu ezanla dün fethedilmiş Mekke'den gelen çocuklar alay ediyorlar. Yerden göğe kadar melek ordusu dolu orası.

Kardeşlerim,

Şimdi sahneye dikkat ediniz. Efendimiz yanındakilere buyurmuş ki: "Şu alay eden çocuklardan birinin sesi güzel, onları bana getirin." On çocuk, önüne oturtulmuş; hepsinin de ödü patlamış. Böyle olacağını anlamamışlar tabii. "Bu deminki tekrar ettiklerinizi bir tekrar edin bakayım" demiş. Birer cümle söyletmış onlara. Bu Ebu Mahzure'ye geldiğinde ödü patlamış, meğer en çok bu alay etmiş

ezanla. “Yavrum, senin sesin çok güzel. Bir daha de bakayım o sesleri.” Tekrar etmiş. “Oh! Güzel, senin sesin çok güzel” buyurmuş. “Yavrum! Genç bir çocuk olarak bu güzel sesle git, Mescid-i Haram’da müezzinsin sen artık” demiş.

Burada hocalık bitti. Diyanet’in yönergesiymiş, Milli Eğitim’in yönergesiymiş; bırak bunları kardeşim. Hırsız mala bekçi yapıyor. Ezana hakaret eden çocuk, bir defa staja alınmıyor; ondan sonra dil eğitim merkezine götürülüyor; İslah evine götürülüyor. Ya on yaşında, on iki yaşında bir çocuk bu. “Mahalle mescidine tayin ettim seni, ileride de Mescid-i Haram’a müezzin yapacağım” da demiyor. İki gün önce Bilal’in Kâbe’nin üzerine çıkıp ezan okuduğu yere, Bilal’den sonra müezzin olarak tayin ediliyor. Çocuğu çöplükten gül bahçesine dikiyor.

Durmuş çocuk: “Ya Resûlallah! Sen bana görev verdin ama bu nedir, ezanı ben bilmiyorum ki!” demiş. “Ha, otur oğlum” buyurmuş. Tarif etmiş. “Bu ezanı böyle okuyacaksın. Kamete gelince de böyle böyle kamet yapacaksın. Sabah ezanında da şöyle diyeceksin, tamam mı?” buyurmuş. “Bunu anladım” demiş.

Merkezden atamayla ilk müezzin, Ebu Mahzure radiyallahu anhdır. Hâlbuki orada mesela; Ömer radiyallahu anh, Halid ibni Velid’i çağırıp “Bu çocuğun biraz kulağını çekin, görsün bakalım neymiş” deseydi, o çocuğu alay ettiği ezanın bin katı feryat ettirirdi onlar. Onu kulağından ya da dilinden bir hurma ağacına bağlardı herhâlde ama o bizim babalığımız, küheylanlığımızdır. O disiplin kurulu mantığı. Rahmeten li’l-âlemin olarak geldin mi ve “Her doğan çocuk bir işe yarar muhakkak, Allah onu bir iş için yaratmıştır” diye iman ettin mi, sonuç budur. Çocuğu çöplükten alırsın, ümmet-i Muhammed’in Kâbe’sinin ilk müezzini yaparsın.

Kardeşlerim,

Bu mantık, hepimizin yüzlerce kere “Acaba neresindeyiz?” diye tefekkür etmemiz gereken bir şeydir.

Ben bir hususu daha yine Buharî ve Müslim’in bir hadis-i şerifinden, özellikle dikkatimizi çekecek mi diye merak edip nakletmek istiyorum.

Anneler babalar; yardım almak için görüştüğü psikoloğun dışında, bir hoca efendiden veya aile büyüğünden yardım almanın dışında çocuklarının ayıplarını, yaptıkları yaramazlıkları kimseye anlatmamalıdır.

Mesela; annesinin çantasından aldığı parayla çocuk cep telefonu almış. Elbette bir suç işlemiştir ama iki sene sonra çocuğun yavaş yavaş tüyleri bitmeye başlamış, arkadaşlar edinmiş. Çocuğun iki sene önce işlemiş olduğu suçu başkalarına anlatan anneler ve babalar; âdeta savcılık dosyası açar gibi çocuk için dosya açanlar, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem’in şu hadisini nereye koyuyorlar merak ediyorum.

Efendimiz aleyhisselam: “Bir Müslüman’ın ayıbını örtenin Allah da kıyamet günü ayıbını örtecek” buyuruyor. Sıradan bir Müslüman için böyle. Müslüman’ın ayıbını açanı da ne yapacak? Demek ki kıyamet günü ayıplarıyla baş başa bırakacak. Öbür mahalledeki bir Müslüman’ın ayıbı için kural bu ise kendi çocuğunun ayıplarını deşifre eden anneler ve babalar insan mı büyütüyorlar? Kendileri insanca mı annelik babalık yapıyorlar? Bunu herkes tefekkür etmelidir. Herkes Rabbinin huzuruna kendisi çıkacak.

Çocuğunun, doğurduğunun, büyüttüğünün, kızının, oğlunun ayıbını örtemeyen anne-baba; Allah’tan hangi battaniyeyle, yorganla onu kapatmasını isteyebilir ki? Biz “çocuk insandır” diye başlık koyarak feryat ederken bir kalite arayışındayız. Muhammed aleyhisselamın eğitim kalitesini arıyoruz.

Burada kardeşlerim,

Asla zihnimden çıkaramadığım ve insanlığımı bir türlü o yakın mesafeye getiremediğim bir Peygamber hatırasını Ahmed bin Hanbel'in Müsned'inden nakletmek istiyorum. Ebu Leyla radiyallahu anh isimli sahabi, bir hatırasını naklediyor.

Çok istirahat ediyorum, rica ediyorum; günlük bilgilerimizi, göreneklerimizi, geleneklerimizi, atalardan, dedelerden ve televizyonlardan gördüklerimizi bir dakikalığına bir kenara bırakalım. İman ettiğimiz Peygamber'imize ait bir hatırayı Mescid-i Nebi'den dinleyelim.

Ebu Leyla isimli sahabi gözleriyle gördüğünü anlatıyor: "Peygamber aleyhisselamın yanında oturuyorduk." Torunlarından Hasan mı Hüseyin mi hangisiydi onu bilmiyor. Onlardan biri çıkmış, dedesi Peygamber aleyhisselamın omzuna oturmuş. Oturacak yer bulamamış gibi tırmanmış, çıkmış omzuna oturmuş. Dede torununu seviyor, bizimle ilgisi yok zaten! Zaten onlar o sevgiyi hep görüyorlardı! "Birden bir şeye dikkat ettik. Çocuk omzundan aşağı işemeye başladı..." İşiyor.

"İşiyor" kelimesi çok ayıp tabii, özür diliyorum böyle bir kelime kullandığım için... Çok ayıp! İşiyordu. Nerede? Resûlullah'ın mescidinde. Ya on ya sekiz dakika önce Cebrail oradaydı. Mescitten göklere kadar kaç trilyon melek orada bekliyor; bunu bir Allah biliyor. Belki de iki saat önce Bizans'tan gelmiş bir elçi oradaydı. Diplomasinin de ibadetin de merkezi orası, kâinatın efendisi de orada. Üzerinde üç dört yaşında bir çocuk, dedesinin omzunda oturuyor. Ve işiyor. Bevelediyor yani.

Ebu Leyla radiyallahu anh diyor ki: "Hemen kalktım, çocuğu kapayım, mübarek gömleğinden aşağı idrar damlamaya başladı. Benim kalkıp çocuğu tutup alacağımı görünce..." Hâlbuki Efendimiz meğer görmüş çocuğun ıslattığını.

Burada nefeslerinizi tutunuz kardeşlerim. Burada nefesinizi tutunuz. Burada dikkat edeceğimiz şeyi siz de anlıyorsunuz ki; "Çocuğu rahat bırakın, neyse oldu bir kere" diyecek zannediyoruz, o değil. Aynen ifadesi şu:

دَعُوْا ابْنِي لَا تَنْفَسِحُوْهُ حَتَّىٰ يَفْضِيَ بَوْلَهُ "Yavrumu bırakın. Korkmasın. Çişini rahat yapsın."

Bu cümleleri bu şekilde bir kenara yazın: "Yavrumu bırakın. Çişini rahat yapsın. Ürkmesin."

Kayısı suyundan bir damla halının üzerine damlayınca Birleşmiş Milletler'den yardım çağırır gibi bağırın anneler! Arabada simit yiyip arabanın koltuğunu susamlandırıldığı için çocuğuna bir araba ağırlığında laflar söyleyen babalar! Tahammülünü arkadaşlarına, vakıftaki ve kulüpteki arkadaşlarına saklayıp çocuklarına bırakmayan anneler-babalar! Vakıfta ve camide o namaz kılarken gürültü yaptığı için çocuğu azarlayan hacı dedeler! Siz, ben, biz, hepimiz; bu Peygamber'in ümmeti miyiz biz?

Ebu Leyla diyor ki: "Rahat rahat çocuk çişini yaptı. Normal bir şey gibi indi gitti." Ömer'in, Bilal'in öpmeye doyamayacağı omuzdu o omuz. Meleklerin önünde nasıl eğileceklerini bilemedikleri bir bedendi o mübarek beden ama Hasan -ya da Hüseyin- böyle yaptı. En kötü pozisyonda ashabının önünde omzundan aşağı idrarı akan çocuk için, "Yavrumu bırakın" dedi.

Kazara evin içinde simitle dolaşsa bir çocuk, olmaz böyle bir şey bizim evlerimizde de yani, oldu diyelim, çocuk simitle dolaştı; misafirin çocuğunun çikolatasının parmağındaki izinden yeni boyanmış duvara sürtündü, maazallah! Ne olurdu?

Ey Mescid-i Nebi'den daha değerli evlerde oturan anneler ve babalar! Öyle olduğu evhamıyla rüya gören nesil! İnsan doğuruyoruz, insan büyütüyoruz, insanlık bekleyeceğiz. Bunu unutmamamız lazım. Belki kastımız yok ama kültürümüz bu kültürdür. Hangi kültür? Evin içinde susam dağılması hâlinde o evden hicret etmeye değer artık! Bitti. Evde susamla dolaşıldı, makine bile temizlemez onu!

Ebu Leyla radiyallahu anh diyor ki: “Çocuk kalktı gitti.” Hiçbir şey yokmuş gibi. Eh be! Poposuna bir tane patlatmadı da dediğine bak: “Bırakın yavrumu, ürkmesin, ürkmesin yavrum!”

Bir kova su getirmişler. Çıkarmış gömleğini, onun içinde yıkamış. Gömleğini giymiş tekrar çünkü onun torunu insandı, o da insanlara gönderilmiş bir peygamberdi, sallallahu aleyhi ve sellem.

Biz, belki çocuklarımızı hafız yapamıyor olabiliriz. Çocuklarımızdan Selahaddin olmuyor olabilir. Bunun hesabını vermeyiz biz Allah’a ama insanlık kusurlarımızı zor affettiririz. Murat etseydi Selahaddin’i de gönderirdi, Halid bin Velid’i de gönderirdi Allah.

Çocuğu insan olarak görüp uygulayıp uygulamadığımızı, bir koltuktan, bir çekyattan, bir sandalyeden, bir bardaktan, bir tabaktan, bir mendilden daha değersiz gördüğümüz çocuklardan çok değerli işler nasıl beklediğimizi anlamlandıramıyorum. Hepimiz için. Çocuklarımız elbette put değil. Biz onlara tapınmıyoruz, tapınamayız da. Çişi değerli çocuk yapamayız hiçbir çocuğu ama çocuklarımız insandır. Allah da insanı mükerrem yaratmıştır.

Hamdele-salvele.